

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej

oraz Wojskowej Służby Polek

7-10 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186

e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

ODR Pom.

* Brzeski Łodzianin
Wyodr. Bezp.

M-300/909 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Brzeski Łódźski.....

T: M-300/9093om.....

ODK Pom. Wyk. Bexp.....

I./1. Relacja k. 2 s. 1-3

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 1 s. 1

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 2

VI. Fotografie brak

1/1. Relacja - Brzeski Zdsiśtaw

1. Relacja Haliny Brzeskiej o działalności konspiracyjnej męża Brzeskiego Zdsiśtawa, mpis, kopia wraz z listem przewodnim z 28.12.1989, nskp. omg.

lc. 2 s. 1-3

28. 12. 89.

L 178/Pa

Szanowna Pani!

Przesyłam załącznik do mojego listu z dn. 19. 12. 89 r.

Halina Brucka

81-529 Gdynia

sprawy prokuratorskie
dr G Górska L 179/Pa

M-300
Gdynia dn. 19.12.89r

K-1190

L 178/2
tam

Halina Brzeska

81 - 529 Gdynia

Relacja o nieżyjącym członku konspiracji

Brzeski Zdzisław Wojciech ur. 23 listopada 1901 r. w Toruniu syn
Wacława i Teodozji z Rosslów z rodziny ziemiańskiej Wielkop.

ojciec kupiec

żona Halina Brzeska

Mąż ukończył Gimnazjum im. Marii Magdaleny w Poznaniu, w 1923 r.
Wydział Prawno - Ekonomiczny na Uniwersytecie Poznańskim. Po zdaniu
egzaminu referendarskiego pracuje w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu.
Był zastępcą starosty powiatowego w Grodzisku Wkp. w Gnieźnie. Kierowni-
kiem Starostwa Powiatowego w Wągrówcu woj. poznańskiej. Od marca 1929r
przeszedł do administracji w Gdyni gdzie pracował w charakterze naczel-
nika wydz. Magistratu późniejszego Komisariatu w Gdyni do wybuchu
wojny.

W czynnej służbie wojskowej był 31.VIII.1919r - 18.X.1920r. W
chwili wybuchu wojny miał kat.D.

Po opuszczeniu Gdyni dn.11 września przez Komisarza Rządu Franci-
szka Sokoła, Komisariat Rządu został na opiece p.o. Kom. Rządu mgr Lu-
cjana Skubienia i trzech urzędników, wśród których był mój mąż. Figuruje
na zdjęciu pierwszych aresztowanych. Sądząc po przepustce mego męża,
wśród wojskowych nie było volksdeutscha, nie zorientowali się co imie
co nazwisko. Na liście pod literą B był mój mąż wymieniony. Otrzymał
przepustkę, jako dobrze znający język niemiecki był tłumaczem. Po kilku
dniach udało mu się uciec. Wyjechał do Torunia do matki i mojej rodziny.
Następnie uciekł przez zieloną granicę do Warszawy ul. Żurawia 19.
Trudnił się handlem, pracował w firmie Spółnia Inżynierska. Rodzina
nasza składała się z 7 osób / 5 dzieci/, udzielaliśmy schronienia osobom
z pod okupacji. Wszyscy na fałszywych papierach. Stefan Dumański z
Działdowa pseudonim Gadomski, Zofia Bederska jako Bronisława ... z
synem Adamem /17 lat / jako Wacław Głowacki - z Gdyni. Mąż należał do
Delegatury Rządu Londyńskiego razem z Antonim Antczakiem, który o ile
dobrze pamiętam występował pod nazwiskiem Adamski. Kilka zebrań odbyło
się u nas na Żurawiej 19. W naszym mieszkaniu przez pewien czas odby-
wały się lekcje tajnego gimnazjum im. Królowej Jadwigi. W klasie tej
była najstarsza nasza córka 14 - letnia Hanna.

W czasie Pow. Warszawskiego brał mój mąż udział w obronie cywilnej. Córka Hanna była łączniczką.

Po upadku Powstania wyszliśmy dopiero 9 października z powodu choroby, dzieci przez obóz w Pruszkowie. Cudem wyszliśmy wszyscy. Uciekliśmy z pociągu w Tomaszowie Maz. 10 października. W marcu 1945r mąż pojechał do Torunia, został wydelegowany z pierwszą grupą operacyjną do Gdańska. Następnie przeszedł do Gdańskiego Urzędu Wojewódzkiego na stanowisko naczelnika Inspektoratu Morskiego. W roku 1947 przeszedł do Centrali Rybnej w Gdyni jako wicedyrektor a od 1 kwietnia 1948r jako dyrektor Oddz. Centrali Rybnej w Szczecinie. Zwolniony na własną prośbę z powodów rodzinnych w roku 1950. Zaczęły się czasy stalinowskie dla męża. W Szczecinie nikt męża nie znał, więc miał spokój. Po powrocie do Gdyni zgłosił się, nie po raz pierwszy, w Urzędzie Miejskim, w swoim przedwojennym zakładzie pracy. Nie było tam dla niego miejsca. Zaczęły się szykany. Dzieci nie mogły się dostać na studia w Gdańsku. Mąż był często nad ranem zabierany na przesłuchania i przetrzymywany na UB. Wraczał poturbowany. Nie pamiętam czy wiedział za co był skazany Antoni Antczak. W każdym razie pamiętam, że ze śmiercią Antczaka ustąpiły szykany. Zniszczyli męża w inny sposób. W roku 1955 założył Przetwórnio Rybną. Miał na utrzymaniu 6 dzieci. W roku 1958 i 1959 otrzymał 2 krzywdzące demary, z którymi się nie zgadzał i prosił o kontrole z Warszawy. Nie doczekał się jej. W roku 1961 odebrali koncesję i wystawiono nasz dom, zbudowany z wielkim trudem przed wojną, na licytację. Mąż w roku 1962 uległ wylewowi krwi do mózgu. Był przez 6 lat prawostrewnie sparaliżowany. Całe te 6 lat walczyłam o dom, nie mając warunków finansowych. Żyłam z renty inwalidzkiej męża z dwójgion uczących się dzieci. W roku 1968 Państwo dom zabrało. W Sądzie Woj. na rezerwawie była tylko sędzia, która na wstępie spytała mnie gdzie jest Zdzisław? tzn. że wcale do akt sprawy nie zajęła. i dom przepadł. Miesiąc później ^{mąż} zmarł. Chcę się starać o zwrot domu. Interesuje mnie czy jest jakiś ślad, że mąż był w Delegaturze Rządu Londyńskiego.

Hanna Bracka

1/2. Dokumenty dotyczące osoby
relatora - Brzeski Łdzisław

1. Kserokopia zaświadczenia policji - gestapo
w Golanisku z dn. 14.09.1939 wystawio-
nego dla Łdzisława Brzeskiego

lc.1 s.1

Geheime Staatspolizei
Danzig

Blatt 44 Blatt Nr. 13

No. 1124

Entlassungsschein

Herr/Frau/Sei.

*Joseph Bruno Szwedski
Szwedski*

geb. am

Wohnort u. Straße

14/11/104

ist staatspolizeilich überprüft und entlassen worden.

Gdungen, den

14. 9. 39

Karl K. J. J. J.
Unterschrift

T: M-300/909 Pom. ODR

Brzeski Łobisław

v. Karty informacyjne

k. 2

++ Borecki Zdzisław

ODR 1
Gdynia, Wzrę

Wydział Komisarzy Rządu w Gdyni
mieszkał z Gdyni do Warszawy przez zieloną granicę

W pięciodobnym przesłuchaniu na Żurawiej 9
w Warszawie odbywały się zebrania ODR

Był przesłuchiwany po wojnie i przesłany
wraz z listem żony Stefany z 1949-10-14

Brzeski Leksikon 099 2

Wydz. Bespieczeństwa, Nauczelnik
Straży Samorządowej

zob. Chramowski B., Delegatura
Przedu B.P. na Kraj na Zamku ...
Tommi 2011, s. 103, 104, 278

BR. VI'14

zona: H
Brzeska Halina

81-528
Golyma

M-300

++

Brzeski Zdzisław

Włocławek
W-wal ODR

Brzeski
Lodzistów

